

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI EGYETEM LAPJA

41. évfolyam 2. szám

Ára: 3 euró (az egyetemen 45 Ft.)

2001. február/II.

KONFERENCIA

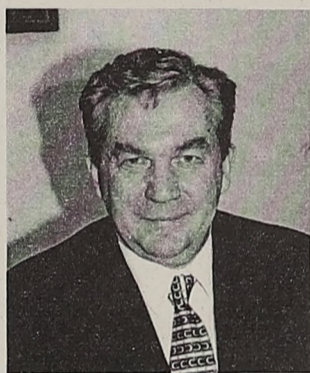
A GAZDASÁGI FELSŐOKTATÁS JÖVŐJÉRŐL

Chikán Attila szerint piacosítani kell az Egyetemet

A XXI. század kezdetén – mint mindenkinek – a Közgáznak is el kell tőprengenie arról, milyen irányba fejlődjen tovább. E kérdés végiggondolásához nyújthatott segítséget *Az ezredforduló globális és hazai gazdasági kihívásai és következményei a felsőoktatásra* címmel, február 14-én, a Krisztina körüli Mercure Szállóban, Egyetemünk szervezésében megrendezett konferencia.

A nap házigazdája Bakacsi Gyula rektorhelyettes volt, aki megnyitójában szívélyesen üdvözölte a meghívottakat, Soprontól Nyíregyházával bezárólag hosszan sorolva mindazokat a magyar városokat, ahonnan a vendégek érkeztek. (Az előadókat az időkeret túllépése esete komoly retorziókkal fenyegette meg, de a kilátásba helyezett kényszerítő intézkedéseket később - sajnos vagy éppen szerencsére - nem váltotta be.)

A szakmai programot Chikán Attila rektor úr kezdte a konferencia címével megegyező előadásával. Bár beszédét projektoros kivetítővel tette szemléletesebbé, sokszor elkanyarodott a hivatalos vázlatról, ezzel téve igazán aktuálissá, és érdekessé mondandóját. Előadásának alap gondolata a gazdasági felsőoktatás a világ gyors változásaihoz képesti viszonylagos lemaradása volt. Kifejtette, hogy – noha az elvek szintjén már megjelennek - az oktatási gyakorlatból még javarészt hiányoznak a globalizáció, az információs társadalom, az emberközpontú gazdaság és az értékátalakulás keltette új követelmények. A tudásalapú gazdaság "iparosai" éppen az egyetemeken, főiskolákon oktató tanárok, így nagy felelősség hárul rájuk a felsőoktatás megváltozott szerepéhez történő alkalmazkodásban. Ma ugyanis – világitott rá Chikán Attila – az oktatás és kutatás túlmenően – a Közgáz-

Chikán Attila rektor

nak és társintézményeinek a hallgatók szocializálásában is tevékenyen részt kell venniük. Ezen túlmenően üzleti vállalkozásként is jelen kell lenni a piacon, hiszen az intézmények működtetésében az állami szerepvállalás fokozatosan csökken. Az Egyetem bevételeinek már ma is csak 60%-a származik az állami költségvetésből, s a rektor várakozása szerint hosszú távon még erősebb eltolódás várható az üzleti szféra irányába. Éppen emiatt a bevétel és a hatékonyság növelése, a fizetéses képzések kiterjesztése és a belső szervezeti átalakítások elkerülhetetlenek lesznek.

A lehetséges új szakok indításával kapcsolatban a végzett hallgatók felvevőpiacát, a finanszírozás kérdését és a Közgáz kínálatában rejlő egyedi versenyelőnyö-

ket kell megvizsgálni. Az egyetemek és főiskolák közötti verseny, amennyiben tisztességesen és tartalmi alapon történik egyébként egyáltalán nem káros. Mindenesetre olyan szakok, amelyeket a felvevőpiac nem képes rentábilisan finanszírozni, a gazdasági felsőoktatásban nem tarthatók, és nem is tartandók fenn.

Némi szomorúsággal hallgattuk az előadás azon részét, melyben Chikán Attila kifejtette, hogy a műhely típusú, kis létszámú képzések ideje a gazdasági felsőoktatásban végleg lejárt, az ilyen típusú oktatást a tanárok csak szabadidejükben – leginkább a szakkollégiumokban – folytathatják.

Egyetemünk rektora előadásának záró részében a Közgáz nemzetközi pozíciójáról szolt. Sajnos egyetérthetünk azzal az állítással, hogy a nyugathoz való felzárkózás bizonyos esetekben csak a tantárgyak nevében történt meg, a módszertani lemaradás nagy, az előadás-szeminárium forma korszerűtlen – bár az oktatók számára roppant kényelmes – megoldás. Noha a megújuló tantárgy struktúrában a szolgáltatási ágazatok végre nagyobb teret kapnak, a nyelvi és kulturális felkészítés bizony továbbra is fejlesztésre szorul.

Befejezésül Chikán Attila az intézmények összefogását, önszabályozását, közös európai jelenlétét és lobbizási tevékenységét sürgette, és reményének adott hangot a Közgazdasági Vezetői Kollégium újbóli felélesztésével kapcsolatban.

Másodikként a Közgázról nemrég, 29 szemeszter után távozott Veress József professzort hallgathattuk meg, aki jelenleg a győri Széchenyi István Főiskola egye-

temmé alakításán dolgozik, azt követően pedig a Műszaki Egyetem oktatója lesz. Az erősen pesszimista hangulatú előadás az első virtuális egyetem, az Univerzitad Oberto megalakulásának említésével kezdődött. A kérdés, hogy az Internetes egyetemen mi lesz a tanárok feladata, annak ellenére megválaszolatlan maradt, hogy a későbbi előadók úgy vélekedtek, tanár nélkül az egyetemi oktatás nem képzelhető el.

Veress József szerint ma a jó állásokat már nem a legkiválóbb hallgatók nyerik el, hanem sokkal inkább a "csavar típusú embereket" keresik az amúgy is egyre telítettebb piacon. Az intézmények eközben máról holnapra élnek, csökken a kutatásra és a diákokkal való foglalkozásra fordított idő. A főiskolák esetében fennáll a felsőfokú technikummá visszahagyatás, míg az egyetemeken az éppen divatos szakok felé történő túlzott elmozdulás veszélye. Mindkettő az alapokat jelentő elméletek oktatásának és kutatásának csökkenésével, és ez által a képzés felszínessé válásával jár együtt – szögezte le az előadó.

A résztvevők ezt követően az egyetemi akkreditációról, a felsőoktatási intézmények lehetséges tudásipari stratégiáiról, majd a globalizáció keltette hatásokról hallgathattak meg előadásokat Iványi Károly, Varsányi Judit, illetve a Miskolci Egyetem dékánja, Szintay István jóvoltából. A délutáni részben a vidéki intézmények – így Szolnok, Szeged, Győr és Pécs - közzgazdász képzésének múltjáról és jelenéről, valamint az IMC nemzetközi üzleti iskola szakmai problémáiról esett szó.

A nap programját a BKÁE rektorhelyettesének a felsőoktatás új törvényi feltételeiről szóló előadása zárta. Temesi József nehezményezte a mind a finanszírozás, mind a kreditrendszer, mind pedig az egyetemi tanári kinevezésekkel kapcsolatban egyre szorosabbá váló centralizációt, amely véleménye szerint az oktatás sikerét gátolja. A rektorhelyettes kritizálta a bérek életkortól független egységesítését, a kutatások finanszírozásának diszkriminatív csökkentését, a Bursa Hungaria állami ösztöndíj címén az intézményeket sújtó elvonásokat, az elvont pénzek nem átlátható felhasználását, a túlbürokratizált irányítási rendszert.

Bírálat érte az Oktatási Minisztériumot a felsőoktatási stratégia hiánya, a kommunikáció elégtelensége, valamint a kétéves képzések beindítása miatt túlterhelt főiskolai karok miatt is.

Az előadás végén Temesi József az egyetemek és főiskolák együttműködését, közös fellépését, tisztességes versenyzését és az intézmények önszabályozásának erősítését szorgalmazta. Magunk azzal az érzéssel távoztunk, hogy bár az egyetemi órákon szerencsére nem látszik meg, mégis komoly nehézségekkel küzd a magyar gazdasági felsőoktatás és így Egyetemünk is.

Horn Gergely

Temesi József rektorhelyettes

A rendezvény azért volt jelentős, mert a közgazdasági oktatási intézmények vezetői az elmúlt 2-3 évben nem találkoztak. Azelőtt létezett a Közgazdasági Vezetői Kollégium, amelyben azon egyetemek, főiskolák vettek részt, ahol működött közgazdasági szak. Most a találkozón minden intézmény részt vett, amely a közgazdasági felsőoktatásban mérvadó, ezzel újraindult a párbeszéd a szektor szereplői között, és sikerült felvázolni a leglényegesebb jelenlegi gondokat és feladatokat. Természetesen még sok megbeszélendő van, úgyhogy a jövőben is szükség lesz ilyen fórumjellegű, vagy szűkebb vezetői egyeztetésekre. A legfontosabb témák a felvételi eljárás, a képesítési követelmények és a kreditrendszer, de tisztázni kellene olyan stratégiai kérdéseket is, mint a közgazdasági oktatási intézmények egymáshoz való viszonya és a tiszta verseny a közgazdászok között.

Bakacsi Gyula rektorhelyettes

A konferencia jelentőségét elsősorban abban látom, hogy a közgazdasági felsőoktatás intézményei (egyetemek és főiskolák) együtt keresték a megoldás mindazokra a kihívásokra, amelyek részben az üzleti szféra képzési igényi felől, részint a Bolognai Nyilatkozatból következő Európa konform oktatási szerkezet igénye felől, továbbá a csökkenő állami finanszírozás oldaláról érnek bennünket.

A konferencia mindenképpen adott újat, hiszen a résztvevők megfogalmazták:

- Célszerű lenne a fenti kihívások megválaszolása során a kétségtelen versenyhelyzet mellett is kooperatív stratégiákat kialakítani az akkreditáció, a minőségbiztosítás, a közzgazdász felsőoktatás szakmai sztenderdek megeremtése, az állami finanszírozás, fejkvóta növelése érdekében való lobbizás, vagy a vegyes finanszírozású gazdálkodási modell kimunkálása terén,

- A résztvevők megállapodtak abban is, hogy újból életre keltik az éveken keresztül szünetelő konzultatív fórumukat, a Közgazdasági Vezetői Kollégiumot.

A konferencia legfontosabb tanulságaként azt emelném ki, hogy még verseny helyzetben is a jövő útja a hazai közgazdasági felsőoktatásban a kooperatív stratégiáké, az együttműködésé. Az intézmények jobban teszik, ha működésük, képzési minőségük biztosítása terén minél inkább kezdeményezők, maguk alakítják tevékenységük kereteit, és nem másokra várnak problémáik megoldásában. Alapvető pozitívuma volt a tanácskozásnak, hogy az elvi egyetértésen túl a résztvevők konkrét kezdeményezésekben, akciókban is megállapodtak.

Tárcatükör a Közgázon

A BKÁE Politikatudományi Tanszéke immáron a harmadik kormányzati ciklus alkalmával folytatja a kormányzati munka bemutatását. A program az egyes minisztériumok munkájának, döntéshozatali rendszerének, kormányzati helyének és politikai, társadalmi kapcsolatainak a bemutatását jelenti. Az idei, márciusi folytatással kapcsolatban Sándor Péterrel, a programsorozat főszerkesztőjével beszélgettünk.

– A tárcatükör sorozat rendszere két részből áll. Minden kormányzati ciklus első, illetve második felében is megrendezzük. A program felépítése immár hét éve változatlan. Úgy működik, hogy az éppen kormányzó koalíció minisztere – aki mindig a főszereplő – tájékoztatja a hallgatókat a tárcá tevékenységéről. Az ő beszélgetőpartnere a korábbi kormány volt minisztere vagy a Parlament illetékes bizottságának valamelyik ellenzéki képviselője. A sorozat megszervezése több hónapos előkészítést igényel. Így már december elejétől megkezdjük a tavaszi időpontok egyeztetését.

– Adott kormányzati ciklus

alatti minisztercserékkel kapcsolatos Tárcatükör várható-e a közeljövőben?

– Nem, ezen soha nem gondolkodtunk, nem illik bele a sorozatba. Célunk, hogy ne pártpolitikai, hanem szakmai politikai rendezvényt szervezzünk.

– Kik tartoznak a célközösségbe?

– Alapvetően a közzgazdász hallgatók. Főként akik politikatudományt tanulnak, azok számára ajánlott a Tárcatükör. Ugyanis a politikatudomány szempontjából nehéz olyan szakmai gyakorlatot szervezni, mint amit például a Marketing vagy a Pénzügy Tanszék a bankok által megtehet.

Nálunk a parlamenti munka vizsgálható. A kormányzat közvetlenül már nehezebben hozzáférhető. Erre találtuk ki megoldásként annakidején ezt a sorozatot, amely nagyon hasznos a tanszék hallgatói számára, hiszen itt írott anyagokat is kapnak a minisztériumoktól. Kérdezni is lehet, és lehetőségük van konkrét ismeretekre szert tenni. Természetesen szívesen várjuk a többi hallgatót, kollégát. Nyilván lesznek nézők más felsőoktatási intézményből is.

– A műsorvezető igen fontos funkciót tölt be. Kit, illetve kiket láthatunk az idén?

– A mostani sorozattal kapcsolatban az Info Ráció megkereste az egyetemet, és felajánlotta a teljes körű együttműködését. A programok felvételén kívül a rendezvények előtt, valamint után is foglalkozik a témával. Ebből következik, hogy az Info Rádió megkért minket, hogy nézzük meg az ő munkatársait, hiszen mi szoktuk felkér-

ni a műsorvezetőket. Így az idei programsorozatot Exterde Tibor, illetve Obersovszky Péter vezeti.

A Tárcatükör beszélgetéseit a KÖZGAZDÁSZ folyamatosan nyomon követi.

A programok csütörtöki napokon 17 órától körülbelül 19 óráig kerülnek megrendezésre a BKÁE 1093 Fővám tér 8. fsz. I. előadóban. A Tárcatükör időpontjai jelenleg a következők (az alább felsorolt személyeket már elfogadták a meghívást).

– sipi –

2001. március 1. Belügyminisztérium
Meghívott vendégek:
Pintér Sándor belügyminiszter
Lampert Mónika MSZP országgyűlési képviselő

2001. március 8. Ttkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter
Meghívott vendégek:
Demeter Ervin tárca nélküli miniszter

Nikolits István MSZP országgyűlési képviselő

2001. március 22. Ifjúsági és Sportminisztérium
Meghívott vendégek:
Deutsch Tamás miniszter
Szabó Imre MSZP országgyűlési képviselő

2001. április 19. Környezetvédelmi Minisztérium
Meghívott vendégek:
Turi-Kovács Béla miniszter
Baja Ferenc MSZP országgyűlési képviselő

2001. április 26. Szociális és Családügyi Minisztérium
Meghívott vendégek:
Harrach Péter szociális és családügyi miniszter
Kökény Mihály MSZP országgyűlési képviselő

2001. május 3. Közlekedési és Vízügyi Minisztérium

Meghívott vendégek:
Fónagy János közlekedési és vízügyi miniszter
Lotz Károly SZDSZ országgyűlési képviselő

2001. május 10. Igazságügyi Minisztérium
Meghívott vendégek:
Dávid Ibolya igazságügyi miniszter
Vastagh Pál MSZP országgyűlési képviselő

2001. május 17. Miniszterelnöki Hivatal
Meghívott vendégek:
Stumpf István miniszter
Nagy Sándor MSZP országgyűlési képviselő

2001. május 24. Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Meghívott vendégek:
Rockenbauer Zoltán miniszter
Lendvai Ildikó MSZP országgyűlési képviselő

Interface

Az „én világom” határai

Mit jelent számunkra a „világ”? Mindent, ami körülvesz minket: az ismerősöket, a rokonokat, az országot, a kultúrát, a vallást, stb. Mi már egy meglévő társadalomba, „világba” születünk bele, amelyet gyermekkorunktól fogva, hosszú tanulási folyamat során fedezünk fel.

Szerintetek meddig tart a saját világunk határa, hol húzható meg a határvonal? A birtokunkba lévő tárgyakig, a nemzethatárig, a Földig, mint életünk színteréig, vagy a legközelebbi hozzátartozókig? Mikor van joga az egyik embernek megzavarni a másik „világát” – beleszólni az életébe? Számos kapcsolatban felmerül ez a kérdés. Sokszor talán tudunk nélkül, vagy ellenkezőleg tudatosan irányítjuk a másik életét. „Az erős személyiségek gyakran magukkal rántják a gyengébbeket.”

Az elsődleges ezek közül a szülő-gyermek kapcsolat. A szülő egész életében felelős lesz gyermekeért. Mindig próbálja fegyelmezni, nevelni-egyengetni életét, de eljön az idő mikor már a gyerek felnőtt, és már a maga lábán is meg tudna állni. Ilyenkor joggal kérheti a fiatal: Foglalkozz a magad életé-

vel! Tudok már magamra vigyázni!

A legősibb, és legvitatottabb a szerelmi kapcsolat. A szerelmek is formálják egymást (gyakran nem is tudatosan). Kapcsolatuk elején megpróbálják minél alaposabban megismerni a másikat. Mivel ők kerülnek a legközelebb a másikhoz, így ők befolyásolják a párjuk életét, amelynek persze nem mindig jár negatív hatással. A kompromisszumok során lehet, hogy túlságosan is hasonulunk ahhoz a képhez, amelyet a partnerünk rólunk kialakul, így talán önbizalomhiányból, vagy szerelemféléstől teljesen kivetkőzünk magunkból. Előfordulhat idővel, hogy nem is azok vagyunk már akibe a másik beleszeretett.

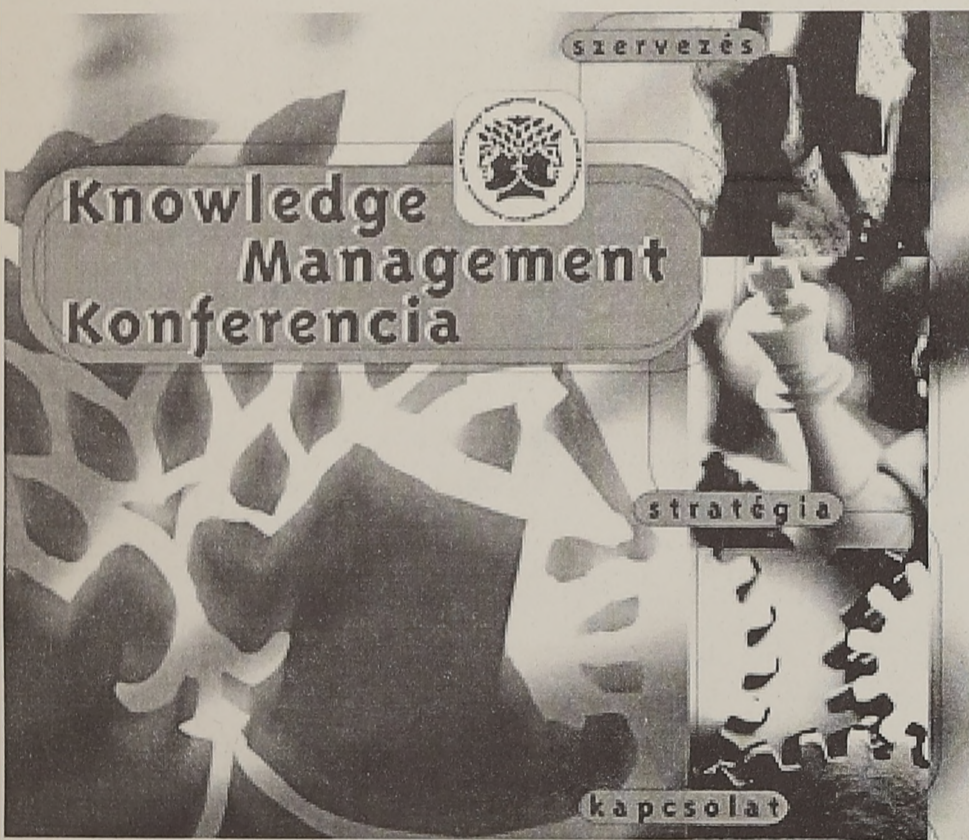
Már a francia forradalommal kapcsolatban felmerült a „Szabadság, Testvériség, Egyenlőség!” elve. A szabadságot így fogalmazták meg: „A szabadság annyit jelent, hogy mindent szabad, ami másnak nem árt.” De mit tegyünk, ha az illetőt saját magától kell megmenteni? Itt a magukban kárt tevők csoportját érttem, a dohányosokat, alkoholista-

kat, drogosokat. Tavaly az egyik ismerősöm felakasztotta magát. Mindene megvolt családja, munkája-, de hiányzott belőle az élni akarás. Nem látott kiutat az életében. Ő kábítószeres volt. Lett volna jogunk beleszólni az életébe? Segíthetünk-e volna még mielőtt bekövetkezett a vég? A kérdések megválaszolatlanul maradnak.

Persze sokan vannak, akiket hidegen hagy az ilyen fajta befolyásolás, a másoknak nyújtott segítség. Szerintük ugyanis túl sokan vagyunk a Földön, azaz „akit el lehet rontani, el is romlik”. Nem lehet ilyen kategorikusan elhatárolni magunkat a másoktól, mert lehet, hogy az illető csak gyenge volt, és problémái vannak, és most menekülést talált, de persze létezhet még ezernyi más ok.

Ha felismertük a bajt és módunkban áll segíteni, kötelességünk megtenni, még akkor is, ha „a saját életének élésére” hivatkozik. Nem szabad eltemetkeznie magába, hiszen az „ő világába” mi is beletartozunk.

Bernschütz Mária

2001. március 13. Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, III. előadó • 1092 Budapest, Fővám tér 8.

Ki mit tud?

Sokunknak ismerős ez a cím: egy hajdanán nagy sikerű vetélkedősorozatot idéz. Sok-sok ismeretlen tehetséget emelt a csillagok közé. Bár a műsor már régen nem létezik, a felvetett kérdés és a kitűzött cél ma is aktuális.

Nem könnyű választ adni a tudással kapcsolatos kérdésekre. Aki átesett már néhány interjún, ahol a cégek ismereteiről faggatták, valószínűleg egyetért ezzel. De elég csak a legutóbbi izasztó vizsgakérdésekre gondolni. Mindkét esetben csak azt próbálták kideríteni „tárgyalópartnerink”, hogy mit tudunk, hogy erre alapozva dönthessék el: mennyire tudják ezt értékelni, milyen munkahelyet, illetve milyen érdemjegyet kínálnak nekünk. Saját szempontunkból közelítve

meg a kérdést, egyenként arra vagyunk leginkább kíváncsiak, hogy eddig megszerzett tapasztalatainkat hogyan tudjuk kamatoztatni, többszörösen felhasználni vagy továbbfejleszteni.

Vállalatok esetében egészen sokrétű tudásmenedzsment-problémával állunk szemben. Itt egymásra épül az egyén, a csoport és a teljes szervezet tudás szintje. Figyelni kell a szinteken belüli és szintek közötti kölcsönhatásokra: az együttműködés csak akkor lehet gyümölcsöző, ha mindenki hozzátesz valamit saját értékeiből, megosztja tudását.

Hogyan lehet egy ilyen összehangolt működést megvalósítani, ami megteremti az ügyfelek elégedettségét és ezen túl lépéselőnyt biztosít a versenytársakkal szemben? Milyen irányt vesz a tudásmenedzsment fejlődése?

Többek közt ezekre a kérdésekre keresi a választ az EVK Szakkollégium szervezésében megrendezésre kerülő Knowledge Management konferencia.

Rávilágít a tudásmenedzsment szerepére, stratégiai, technológiai, szervezeti és emberi aspektusokat ötvözve. A hazai gyakorlatot és tapasztalatokat igyekszünk elsősorban lefedni, de nem feledkezhetünk meg a nemzetközi, jövőbeli tendenciákról sem.

Az érdeklődőknek, résztvevőknek érdekes és hasznos időtöltést kívánunk: a szervezők.

Az EVK Szakkollégium szervezésében

1092 Budapest, Kinizsi u. 2-6.
Tel: 06-30-320-61-04; 06-30-347-9946

Honlap: <http://evk.bke.hu>,
e-mail: KM@evk.bke.hu

KARRIER SAROK

Kedves Hallgatók!

A Karrier Iroda a tanév második félévében a következő programokkal várja az érdeklődő hallgatókat:

• **Karriermenedzsment szeminárium**, kedden 14.00 - 15.15 óráig az E 309-es szemináriumi teremben. A szeminárium témái a következők:

2001. február 20. Karrier és Flow

2001. február 27. Kiválasztási módszerek I.

2001. március 6. Kiválasztási módszerek II.

2001. március 13. Internetes álláskereső

2001. március 20. Interjú szimuláció

2001. március 27., 28., 29. Felkészítő Napok

Előzetes regisztráció a karrier@gkd.bke.hu e-mail címen vagy a Karrier Irodában.

• **Közgáz KarrierExpo**: a 2001. április 18-19-én megrendezésre kerülő állásbörze.

• **Karrier-pizzák: Arthur Andersen**: 2001. február 20-án és március 28-án 11.00 óra III. ea. Ernst & Young: 2001. március 20 11.00 óra III. ea.

• **Deloitte & Touche Nyitott Nap**: 2001. február 22. csütörtök, 2001. március 2. péntek Jelentkezési lapok a Karrier Irodában.

• **Végzőseink Önéletrajz-gyűjteménye 2001**, amely immár harmadik éve segíti hallgatóink elhelyezkedését. Ehhez 1 oldalas magyar nyelvű önéletrajzaitokat várjuk lemezen, vagy e-mail-ben. Egyéb programjainkról, állásajánlatainkról a www.bkae.hu/karrieriroda honlapon olvashattok.

Elérhetőségeink:

BKÁE Karrier Iroda, 1093 Budapest, Fővám tér 8. fsz.31.

Telefon: 216-2782; 215-5538; 216-1850/6080, 6086, 6381

E-mail: karrier@gkd.bke.hu

Web: www.bkae.hu/karrieriroda

Sorsom

A sors bizony, ha rossz, ha jó,
nem égtől-pokoltól való.
Ütemét nem külső erő:
belül veri a dobverő.

Persze, nem mindegy, a világ
becéz-e vagy képeembe vág,
szövi-e létem szövetét,
vagy falánk molyként rágja szét.

De állítom: bármit tegyen,
nem dönthet rólam nélkülsem.
Övé a "kint", enyém a "bent",
és egy a kettő – ez a rend.

Bennem lélegzik, ami van,
általa vagyok önmagam.
Így szabhatom meg, mit hagyok
emlékül, milyen holnapot,

s ha egy vicsorgó hatalom
kötele feszül nyakamon,
gyalázat vagy méltó halál
jut-e részemül – rajtam áll.

Kő vagyok a véső alatt,
de kéz is, amely megfarag.
Félre ne csússzon az ütés,
mert egész művem kárba vész.

Antik közhelyek

Sua quisque faber fortunae,
mondotta volt egy régi-régi költő.
(Azaz: ki-ki önnön
sorsának kovácsa.)

Hát persze.

Annyit azért hozzáténnék:
"cum grano salis."

(Azaz: csipetnyi
megszorítással.)

Ettől eltekintve,
ennek a tompán koppanó,
megzöldült kis bölcsességnek
bujkáló ezüstje máig eleven,
csak rá kell lehelni,
és óvatosan ledörgölni.

Hosszú még

Hosszú még az ezredév,
történhet valami jó is.
Egyelőre azonban úgy érzem magam,
mint aki létrát állít a mezőre,
hogy kicseréljen egy kiégett csillagot.

Jelige: Versláb

Vállalati professzorok

Egyetemünk új szponzorálási stratégiájának részeként a legnagyobb, legfontosabb magyarországi vállalatok közül jó néhány egy-egy tanszéken, az egyetemmel együttműködve, létrehozta a vállalati professzorok státuszát. (A kezdeményezésről részletesen írtunk 2000 november/1. számunkban.) Az alábbiakban közöljük az eddig aláírt szerződések alapján a pontos listát azzal, hogy számos további szerződés előkészítése folyamatban van.

Dr. Antal-Mokos Zoltán

egyetemi docens, Vezetési és Szervezési Tanszék, a Vezetőképző Intézet újonnan kinevezett igazgatója – McKinsey & Co.

Dr. Elek Sándor

egyetemi docens, a Környezettudományi Intézet igazgatóhelyettese, Agrár-közigazgatási és Vidékfejlesztési Tanszék – Bábólna Rt.

Dr. Lukács János

tanszékvezető, egyetemi docens, Számvitel Tanszék – Alcoa-Köfém Kft.

Dr. Medvegyev Péter

egyetemi docens, Matematika Tanszék – Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.

Dr. Nemeslaki András egyetemi docens, az E-Business Kutatóközpont vezetője – Montana Rt.

Dr. Tóth Ferenc

egyetemi docens, kandidátus, Vállalat-gazdaságtan Tanszék – Siemens Rt.

Dr. Fekete László egyetemi docens, Filozófia Tanszék – MOL Rt.

Forgó Ferenc egyetemi tanár, Operációkutatás tanszék – Postabank és Takarékpénztár Rt.

Simon Judit egyetemi docens, Marketing tanszék, a Német nyelvű Gazdálkodástudományi Képzési Központ (DSG) igazgatója – MVM Rt.

NEM VETTEK FEL

Közgázos lettem, hogyan lehetne ezt még fokozni? Szakkollégista leszek! Már a Gólyatáborban megtetszett az egyik szakkoli, milyen klassz lehet: bulik, szakmai munka, jó társaság, és utána sem kell hazamenni, mert pestiek is beköltözhetnek! Pont ez kell nekem, ez fogja tartalommal kitölteni egyetemi éveimet, amire jó lesz majd visszaemlékezni öregkoromban...

Első év vége. Felvételizek abba szakkollégiumba, amelyik a legszelebb humán programot kínálja, ahol irodalmi és filmkurzusok is vannak (óh, az a lila lelkem). Végigbotorkálok a Rádai utcán, fel a kitöltött felvételi kérdőívem, minden irányból kérdések zúdulnak rám, ijedten felelgetek. Magamról kell beszélnem, miért akarok ide jelentkezni, mit várok az élettől, mit gondolok a szerelmről, miért Kosztolányi a kedvenc író, miért szeretek takarítani. Érzem, hogy ennél a pontnál mindenki hülyének néz. (Igaz is, elég koszos a szoba...) Feltárom a lelkemet, amelybe ök méla undorral néznek bele. Egyre jobban megszeppenek. Kicsit egyoldalú a diskurzus. Ha ennyire sze-

retnek szerepelni, a Színművész-tire járnék...

Másnap telefonon érdeklődök. Nem vettek fel. Sejtettem. Ellenszenves bagázs. Azért legalább megindokolhatták volna, miért nem kellek. Az életről vagy a szerelemről vallott nézeteim miatt nem lehetek szakkollégista? Vagy mert túlságosan szeretek takarítani? Fulladjatok meg, akkor is szakkollégista leszek, jövőre megpróbálom máshol, és okulni fogok a kudarcból. Eljárók elsős kurzusra, hadd lássák, mekkora zseni vagyok.

Második év vége. Felvételizek abba a szakkollégiumba, ahonnan az elmúlt évtizedek közgazdasági elitje került ki. Közéleti érzékenység, szakmai munka, közösségi élet - mi kell még?! Már ismerősként rontok be a Horánszky utcába. Egy padlástér-be vezetnek fel, ahol húsz ember vár rám. Nem félek tőlük, hisz egész évben jártam elsős kurzusra, elmentem a téli táborba is, mindenkit ismerek. Ez a felvételi beszélgetés csak jelképes aktus, ugye? Mindenesetre tanultam a tavalyi fiaskóból. Semmi nyusziság! Határozott vagyok, magabiztosan válaszolok a kérdésekre. Hadd lássák meg bennem a jövő sikeres topmenedzserét. Ezúttal

szakmai kérdések is szóba kerülnek. Úgy érzem, meggyőző vagyok.

Másnap telefon. Derült égből villámcsapás. Nem vettek fel. Indoklás megint nincs. Illetve magamnak megindokolhatom: nem találtak idevalónak. Hiába törtem magam, hiába okoskodtam a kurzusokon és kerestem a kedvüket egy évig. Nem kellek. Hiszen ismernek már. Nem a teljesítményemmel van baj: én magam buktam meg. Barátaim azzal vigasztalnak: biztos túl kiforrott egyéniségnek találtak, engem már nem lehetne alakítani, betörni. Mindenesetre ideje valami másba kezdeni, mert eszerint a szakkolis élet-ről nem fogok mesélni az unokáimnak...

Miért írtam ezt a cikket? Mert annyi jó szó esik a szakkollégiumokról, melyekben valójában az egyetemi diákságnak legfeljebb 10%-a vesz részt. Soha nem firtatják, milyen módon kerül be az a tíz százalék. Akit a felvételi bizottság szimpatikusnak talál, azt felveszik. A többiek pedig sosem fogják megtudni, miért nem kerültek be. A nevükben szeretnék megszólalni. Arról, milyen rossz érzés kívül maradni. És csak azért, mert ellenszenves vagyok.

Jelige: Fanyalgó

Érték(t)rend Vizsgafelejtő bulik

Február első hete. Reggel van, óvatosan kinyitom a szemem, de rögtön be is hunyom. Régi tesztzok, könyvek és fényképek jégzetek uralkodnak szobámban. Lépnem sem lehet tőlük, beborítják az asztalt, a szőnyeget és a könyvespolcokat. Lassan rájövök, hogy vége van, a vizsgaidőszak mára már csak rossz álom. Visszaalszom. Van mit bepótolni, ezt szülem is tudja, így hát nem zavarnak. Estefelé felhívom néhány barátomat. Felszabadultan beszélgetünk. "Képzeld! Reggel felkeltem, megreggeliztem, utána leugrottam a közértbe pár cuccért. Mire hazaértem beszédettedt..." - meséli egyikük. "Ez kész" - válaszolom, tudom, mire gondol.

Február második hete. Néhány napnyi tespedés, tévzés és videózás után kezdem újra embernek érezni magam. Hétfőn újra kezdődik az örület: nem megy a Neptun, öt gép jut ötezer emberre és a négyezer fős előadóba még mindig nem férünk be kilencszázan. Ez a hét azonban egy valamire való közgázos számára már nem csak arról szól. Az aulában plakátok hirdetik a vizsgafelejtő bulikat. Előadás után - rosszabb esetben helyett - egy moziban találok magam. A szomorú tény, hogy a jegyszédő nem ismer fel csöppet sem meglepő, tekintve, hogy közel két hónapja sehol sem voltam. Ha egy héten minden este megnéznék egy filmet, talán be tudnám hozni lemaradásomat, erre azonban semmi szükség, mivel barátaim ugyancsak a "posztvizsgaidőszak szindrómában" szenvednek. Így aztán jól megértjük egymást.

Mire kijövünk a moziból, besötétedik. Mindenki "élesíti" mobilját és egy frekventált borozóban várjuk, hogy a többiek csatlakozzanak. A helységben vágni lehet a füstöt, az ember alig hallja a saját szavát és másodpercenként csörög vala-

kinek a telefonja. Számomra elérkezett a mélypont, titokban elfolytok egy ásitást, és sürgősen kavát rendelek. Amíg kihozzák végignézek a sápadt arcokon. Egyesek szemecskis csillog az alkoholtól, az arcokon megkönnyebbült mosoly: ki így, ki úgy, de mindenki túl van a vizsgaidőszakon.

Miniatűr komédiák játszódnak le, variációk egy témára, ha úgy tetszik. "Hogy ment?" - hangzik a standard kérdés. "Nagyon jól: van két tuffom!" - közli valaki és röhögünk. Az igazság azonban az, hogy a válaszoknak csak a legkritikákból eseten van információ értékük. A játék értelme csupán az, hogy észre sem vesszük hogyan, de kilenc óra lesz és indulhatunk a buliba. Aki eddig még nem csatlakozott, azt útközben szedjük fel.

Szakértők véleménye szerint az, hogy egy buli hangulatát a megérkezés pillanatában milyennek találjuk, nagyban függ az előzőleg elfogyasztott alkohol mennyiségétől. (Jómagam, néhány pohár bor és egy kávé jótékony hatásának köszönhetően nem panaszkodhattam, ráadásul a füsttől már félig megvakultam.) Csak így utólag, befelé mosolyogva megállapítom, hogy mekkora értelme volt a társaságot összevárnai. A megérkezés után pár pillanattal ugyanis egytől-egyig "új" ismerősöket fedeztünk fel a tömegben, akiket azonnal üdvözlőnk kellett.

Belépés előtt még végigálltuk a bejárat előtt kígyózó sort, ezek után nem is csoda, ha nem maradt türelmünk a ruhatárnál ugyanezt a hőstettet véghezvinni. Kabátom végül is egy széken landol, jó előre megfosztva értékeimtől, ezen a téren ugyanis meglehetősen rossz tapasztalataim vannak... Az elit, egyesek véleménye szerint egyenesen sznob szórako-

zohelyen több teremben különféle zene szól, az italkok meglehetősen drágák, de ezzel legalább elkerülhetők a rosszullétek. A hangulat emelkedésével ugyanis nem ritka jelenség, hogy az alkohol határátája egyeseknél nulla alá csökken. A következményeket nem is részletezem, elég az, hogy ilyenkor ök kénytelenek egy rövid időre sietve eltűnni, amíg "vezetik a porcelánbuszt"...

Az "est" hátralevő részében végre megfedelkezhetünk minderről. Táncolunk, és ez a felszabadult érzés visszaadhatatlan. Egy cseppnyi megkönnyebbülés, amint a hangos zene elnyomja az agyunkban zakatoló gözmozdony lázas kattogását. A gép lassan leáll, kieresztjük a fáradt gözt, miközben mozgunk, izzadunk és végre élünk, újra élünk. Néhány óra elteltével a tömeg ritkulni kezd, és én is elindulok, hogy megkeressem a barátaimat, akikkel együtt megyünk haza. Az utcára érve konstatació, hogy hideg van. A hűvös levegő csipi arcunkat, érzékszerveink lassan újra működni kezdenek és kijózanodunk. Halljuk, hogy a zene még mindig hangosan dübörög mögöttünk, de már hajnalodik, így hát elindulunk haza.

Február harmadik hete. Az egyetemre érve meglepően sok embert látok a folyosón. Egy ismerősöm jön szembe, kicsit sápadt, szeme karikás. Végignézz rajtam (farmer, kötött pulcsi, két-napos borosta...) és kezdet fogunk. "Hogy vagy? Régi láttalak..." - köszöntöm. "Fáradtan" - mondja, "A vizsgaidőszak..." teszi hozzá kérdő pillantásomra válaszolva, majd elhallgat, és rám néz, értem-e. Azt hiszem, igen. Pihenésre van szüksége. Még nem heverte ki a vizsgaidőszak "kipihenését"...

Pollák Péter

Szeretem

Különbözőek vagyunk. E törvény alól még a Közgáz Pinceklub sem kivétel. Én szeretem. Lehet, hogy még fiatal vagyok és bohó, meg egy kicsit gyerek, aki örül minden újnak, de mégis szeretem. Igaz, ehhez az kell, hogy elégedett legyek - többek között - a "pincés" zenével, ami néha - őszintén bevallom - még az én mindenevő gyomromat is megfekszi. Ilyenkor törzsvendégként megpróbálom rábeszélni a DJ-t, hogy más zene is létezik. Jelzem, volt, hogy sikerült! Bár ez az adott naptól is függ. Mert ha egyszer house-számokra van beállítva a lemezlovas, akkor nincs mit tenni. Megoldás: szerdán, pénteken vagy szombaton érdemes benézni. A ruhatárat elég korrektnek tartom. Más diszkókban képesek akár 100 forintot is elkérni DARABONKÉNT (!), a lopások valószínűsége pedig az árral arányosan növekszik. Mellesleg nekem jól bevált trükköm van az "50 forint/darab" csapda ellen. Mindig egy közepes nagyságú válltáskával megyek, amibe a kabátom kívül minden kényelmesen befér. Egy mosoly kíséretében pedig a ruhatáros fiú gond nélkül elveszi.

Szeretem a Pincét, mert elég sok ismerős arccal találkozhatok, ami "egyetemi klub" esetében nem is csoda. Tény, hogy szükséges az idézőjel, mert a KPK inkább egyetemi diszkó. Én elfogadom így. Az se baj, ha nem szereti mindenki, hiszen mi lenne, ha több ezren bevonulnának bulizni...

Kedvenc volt magyartanárom most valószínűleg felhívna a figyelmemet, hogy oly szép és gazdag anyanyelvünk, bátran használják a "szeretem" helyett más szavakat, kifejezéseket. Mégis csak azt mondom, hogy igenis szeretem. Egy pszichológus pedig úgy gondolná, hogy nézzünk csak a dolgok mélyére, honnan ered és miért ilyen erős a ragaszkodás? Egyrészt nem vettek fel elsőre az egyetemre, így a sikeres felvételt még jobban értékeltem, vele együtt a KPK-t is. Másrészt egy évet egy debreceni egyetemen töltöttem, ahol valóban egy üldögélős, bensőséges hangulatú klub volt, amit - ni csak, már megint - nagyon szerettem. S ezen az imádott (!) helyen sokat hallottam arról, hogy milyen jó hely a pesti Közgáz pincéje. Harmadrészt itt ismertem meg egyik nagy szerelmemet. És még sorolhatnám...

A Pinceklub előnyeit és hátrányait átgondolva, ha a hangulatot úgy diktálja, irány az alagsor. Ha nem, akkor válogass kedvedre más szórakozóhelyek közül, hiszen a főváros elég színes palettával rendelkezik. A lényeg, hogy jól érezd magad.

- Sip -

NETBULI a Könyvtárban!

Az **Internet Fiesta** 2001 rendezvénysorozatának részeként **2001. március 1-én 10-19 óráig** a Budapesti Közgazdasági és Államigazgatási **Egyetem Egyetemi Központi Könyvtárának** földszinti olvasótermében (Bp. 1093 Közraktár u. 18-20.) **NETBULI-t** rendez a Könyvtár.

Dél előtt kerekasztal-beszélgetésre kerül sor "A felsőoktatási könyvtár és az információs társadalom" címmel, ezt követően pedig a gazdasági felsőoktatás könyvtárai mutatják be intézményük tartalomszolgáltatásait. Párhuzamos programként egész nap **ingyen Internet-használatot** biztosít és **net-standot** működtet a Könyvtár, utóbbi keretében Internetes álláskeresővel és online lapokkal ismerkedhetnek az érdeklődők.

A látogatóknak lehetőségük van továbbá próbára tenni tudásukat a témában: ha **teszt**lapunkat helyesen kitöltök díjakat nyerhetnek (pl. 10x10 óra ingyenes Internet-használatot, ECDL-példatárat sorsolunk) Nevezni lehet a **számítógépes rajzversenyre** február 28-ig leadott pályaművekkel. Részletes információk a könyvtár honlapján (www.lib.bke.hu)

Mindenkit szeretettel várunk a Könyvtárban!

Március 2-4.: Fiatal Közgazdászok Országos Találkozója

Fogyasztás, jólét - vagy konzumidiotizmus?

A Pénzügyi és Számviteli Főiskola salgótarjáni intézetében rendezte meg a Magyar Közgazdasági Társaság Ifjúsági Bizottsága a fiatal közgazdászok idei országos találkozóját. A több mint két évtizedes múltú összefüggés minden évben igyekszik ötvözni az igényes szakmai előadásokat a színvonalas kulturális és kísérőprogramokkal, így az első márciusi hétfője most is bőséges lehetőséget kínál majd mind az ismeretszerzésre, mind az ismerkedésre, a tapasztalatcserére.

A találkozó házigazdája az MKT Ifjúsági Bizottságának elnöke, **Kacsirek László**. A BKÁE docense a követezőképpen indokolja az idei témaválasztást:

- Az elmúlt évtizedben óriási változáson ment keresztül a magyar gazdaság. Ezek egyike - a fogyasztó szemszögéből nézve talán a legfontosabbika - a kínálat

jelentős növekedés. Az importliberalizálás, a külföldi (főképp a transz- és multinacionális) vállalatok és a leleményes hazai vállalkozók gyors ütemben szélesítették a magyar fogyasztók elé kerülő áruk és szolgáltatások körét. Magyarországon a **globalizálódó világgazdaság egyik részpiacává vált**; ugyanazokat a termékeket találjuk a magyar boltokban, mint bárhol máshoz az európai-amerikai típusú piacokon, ugyanazok a termékek és vállalatok versenyeznek egymással, mint Európa más, fejlettek számító országaiban.

Mindez eltérően érinti a magyar társadalom egyes rétegeit: a társadalom periferiáján élők ugyanazokat a termékeket vásárolják, legfeljebb a termék címkéje, márkája, és a szatyor felirata változik. A módosabb fogyasztók viszont gyakorlatilag bármire elköltethetik pénzüket.

Pollák Péter

Az első csók

Zsuzsunak

Az első csók
Puha hópehely
Arcodra hullva
Szunnyad el

Az első csók
Zöld falevél
Halkan súg,
Ha fúj a szél

Az első csók
egy gondolat
Hogy te vagy ő
és ő te vagy

Az idei FIKOT ebben a gondolkörben mozog majd: körbejárja a fogyasztás kérdéskörét, beavat bennünket a fogyasztásra ösztönzés titkaiba, bemutatja a fogyasztói mentalitás terjedését, megismerteti a legnagyobb fogyasztók szokásait, feltárja, hogy milyen a fogyasztásunk mai szerkezete, mi várható a jövőben, és mindez hogyan illeszkedik társadalmunk mai állapotába.

A találkozó mindenkor - napról napra gazdagodó - programja az MKT honlapján található meg: www.mkt.hu.

A találkozó fővédnöke: dr. Roóz József, a Budapesti Gazdasági Főiskola rektora.

A találkozó fő támogatói: a WESTEL 900 GSM Mobil Távközlési Rt. és a Magyar Közgazdasági Társaság mellett működő Magyar Közgazdász Alapítvány. **Munkatársunktól**

Mozizom Oszkár

Márciusban ismét kiosztják a kicsiny szobrocskákat. A rendezvényre világon több millióan kíváncsiak. Természetesen a közép-pontban a jelöltek állnak, de Amerika, mint a lehetőségek hazája, megpróbál mindenből üzletet csinálni, minél nagyobb legyen az attrakció, és a bevétel. Így lesz egy díjátadásból, több hétig tartó izgalom és várakozás. A feszültség igazán próbára teszi még a legjobb színészeket is, hiszen élőben mutatják az arcukat, mikor bejelentik a nyertest ("The Oscar goes to...", or "The winner is..."). Az üres jókívánságok, a szívbemarkoló beszédek, a semmitmondó tükrök előtt beállított mosolyok, mind egy-egy bejáratott kellékei ennek a show-nak. A pompa, a pletykák, korrupció lehetősége, az elismerés, a sztárok, az előadók, az előadás, az Oscar című külön szórakoztató csomaghoz tartozik. Tavaly megfogadtam, hogy az elejétől fogva megnézem élőben a díjátadást. Én is nagyon izgultam az általam nagyra tartott művészekért. Két óra élő ("live") közvetítés során, több kevésbé ismert színészt, és mozifilmeket ismerhettünk meg, és kezdett unalmassá válni az egész. Persze a magyar fordítás pocsk volt, állandóan belebeszéltek, helytelenül fordítottak, röhögtek. Bár egy-két szót, mondatot sikerült elkapnom, sajnos, mert a riporterek, közvetítők ismeretlen énekesnőket, színésznőcskéket, modelleket és egyéb "még el nem ismert művészeket" faggattak, akik meg állandóan azzal rukkoltak elő, hogy ki tervezte a borzalmasabbnál -

borzalmasabb ruháikat, sűrű "you know"-zás közepette. Az egyik vakmerő riporter Michael Caine-t kérdezte a várható nyertesről, miközben ő is egyike volt a jelölteknek. Mégis miért köti le a világot ez a műsor oly sok embert a tv-hez? Talán, mert eredeti "The real

world"-ot nézhetünk? Vagy mert a művészek eredeti hangjukat, gesztusaikat figyelhetjük meg? Például Sandra Bullocknak mély a hangja, Keano Reeves nem tud fogalmazni, és túlságosan laza, Brad Pitt mosolya még mindig nyérő, szóval, "you know", saját magukat adják. Vagy nem?

2001 Jelölések az idén:

Legjobb rendező:

Ang Lee
Ridley Scott
Stephen Soderbergh
(öt kétszer is jelölték az idén, az első 1938 óta)
Stephen Daldry, Billy Elliott

Legjobb film:

Gladiátor 12 jelölés
Tigris és sárkány 10 jelölés
Erin Bronkovich 05 jelölés
Traffic 05 jelölés
Chocolat 04 jelölés

Legjobb színész:

Joan Alley The Contender
Ellen Burstyn Requiem for a dream
Juliette Binoche Chocolat
Laura Linney You can not count on me
Julia Roberts Erin Bronkovich

Legjobb színésznő:

Javier Benden Before night falls
Russel Crowe Gladiator
Tom Hanks Cast away
Ed Harris Pollock
Geoffrey Rush Quills

Nagyot lép a KASZT

A Közgáz Amatőr Színjátszó Társulat nagy vállalkozások sorába kezd

Egy lelkes örömdarab, egy fesztiválnyertes kislátékfilm, egy sikeres színpadi adaptáció – ez a KASZT elmúlt három évének leltára. Csak hogy nálunk senki sem csinál leltárt, helyette viszont...

Helyette viszont történt egy kellemes szeptemberi napon, hogy a Ráday alagsorának jointfűstös homályában első látásra spontán módon lelkes kis csapat verbuválódott, fakultatív rendszerváltó anarchistakör, gondolnád Te, felületes szemlélő, meg gondoltuk mi is, öreg színkörös tengerimedvék, de így szép az élet, mindannyian körkörösén rohadt nagyot tévedtünk.

Mert hogy anno a főszervezők – Bakos Maxim, Kiss Gabriella és az elmaradhatatlan Háromszoros Hurrá – néhány óvatossággal megjegyzést ejtettek el egy nyárvégi gólyatáborban a KASZT nevű, sokak szemében erőteljesen masszív egyesülésről, néhányan meg rejtélyes módon komolyan vettek minket, terjedt a hír, jött dézsaszámra a potenciális színésznövendék, aztán meg ott álltunk, mi légyen.

Szintén a nyár eseménye volt, hogy némi személyi átfedéssel létrejött egy Közgáztól teljességgel független, ámde nemkevésbé masszív tünő egyesülés, Celluloid Műhely – Fiatal Filmkészítők Kreatív Műhelye néven, s mivel eme csoportosulás néhány tagja amúgy is színházi hátszéllel jött, adott volt a haladéktalan kapcsolódás.

Aztán valahogy felszínre jött, hogy mindkét társulástól távolabb áll a szellemi önzés, mint azt hinni lehetett - a filmműhely különös módon filmeket csinál, a színkör pedig bármilyen hihetetlen, időnként fellép - s kikeveredett e körből a meglévő egy, munkában megfáradt rendező mellé még két további alkotó elme, meg egy mihaszna asszisztens is, a csapat felállt, a munka pedig nagylángon folytatódott tovább.

Merthogy korábbi sikereink nem múltak el nyom nélkül, Ding! című kislátékfilmünk tavaly fesztivál-fődíjas filmművészeti alkotás lett, Örkény István Egyperces novellák kötetének furmányos adaptációja pedig számos honfitársunk szívét megdobogtatta, lelkét melegséggel töltötte el, mi pedig megmaradtunk ama szerény, visszahúzódó kispajtások, akik mindig is voltunk.

Ervizszonyainkat néhány gyakorlati foglalkozás keretében feltérképeztük, s novemberben megcsikordultak a fogaskerekek. Négy darab überintenzív próbái kezdődtek meg: Csákvári Géza (másodállásban független dramaturg, teatrológus és újságíró a Népszabadságnál) Schwajda György Csoda c. komédiáját kívánja színpadra állítani; Lóth Balázs (független filmrendező-operatőr-vágó és lelki szemetesláda) a korábbi Örkény-adaptáció felújító-kibővítő próbái mellett Nadas Péter: Protokoll c. darabjával próbálkozik; Erős Balázs (független dramaturg és rendezőasszisztens a Bárka Színházban) pedig intenzíven titkolózik, és Nagyón Komoly dolgokra készül.

Miután a Közgáz vezetésének döntése nyomán a KASZT e szemeszterrel rövidítón hontalanná vált, most támogatókat keres – és úgy fest, néha talál is. Ha mást nem, belvárosi próbatermet, több nyilvános fellépési lehetőséget már feltétlenül. Fokozott erővel törünk céljaink felé, s a Celluloid Műhellyel való társulás kézzelfogható eredményeként rövidesen kisfilmek és hasonló szösszenetek sora születhet meg a KASZT szereplésével.

Szóval ne dőljön be senki holmi jöttment pletykáknak, KASZT Not Dead, sőt, a jó öreg fickósabb, mint valaha, s csak arra vár, hogy jövő márciusban ismét bizonyíthassa örökzöld szlogenjét: a KASZT ráció!

Lóth Balázs

Függönyt fell! kripli

A történet az 1930-as évek elején, Írországból játszódik, egy eldugott faluban. Mindenki mindent tud a másiktól, és mindenkinek megvan a maga feladata, szerepe. Ott az emberek a külső vagy belső jegyeik alapján kapták a nevüket, pl.: Kopaszjohannymiki - a semmitmondó hírek azonnali tudósítója, Bobbybaba - a halász, aki téglával dobálja a bámészködő teheneket, és Gyorskezü Helén - a tojáshordó segédje.

A középpontban egy nyomorék, (kripli) fiatal, érzékeny fiú áll (Béna Billy), akit két nénikéje

neveli. Az "in medias res" kezdésből megtudjuk, hogy amerikaiak jönnek a szomszédos faluba, hogy filmezzenek, és színészt keresnek, akit talán elvisznek majd Hollywoodba. Erre persze mindenki felkapja a fejét, és a szabadság édes érzése miatt sokan indulnak el a szigetre szerencsét próbálni. Mikor elterjed ez a nagy hír, mindenkinek - Béna Billynek - is ez lesz egyetlen álma: eljutni Amerikába.

Mi történik majd Béna Billyvel, eljut oda vagy sem? És a többiekkel mi lesz? Mindezt meg-

tudhatjátok A kripli című kitűnő előadásból. A színészek igazán élethűen és jól formázzák meg a történet szereplőinek egyéniségeit. Természetesen az egész darabot áthatja a nyers író humor, és hazaszeretet: - Milyen nagyszerű lehet Írország, ha az amerikaiak is ide jönnek filmet forgatni?

A darabot a Budapesti Kamaraszínház előadásában láthatjátok, ha még a programban van. Higgyétek el sokkal nehezebb ilyen kis helyen játszani, mint fenn a színpadon, itt válik el, hogy ki is az igazi színész.

Bernschütz Mária

KÖZGÁZ FILMKLUB

FILMKLUB – AJÁNLÓ

II.28.-án két filmet vetítünk, nagyjából 1-1 óra időtartamban.

Az elsőt **VICTOR SJÖSTRÖM: A HALÁL KOCSISA** /máshol **A HALÁL FUVAROSA**/ címmel rendezte 1920-ban, *Selma Lagerlöf* kisregényéből és több szempontból is kapcsolódik **Bergmanhoz**. *Sjöström* 1879-ben született s már fiatalon elkötelezte magát a színjátszással, a századforduló után pedig hamarosan a svéd filmgyártás meghatározó egyénisége lett. Ez a film legkiérleltebb munkája, olyan képi megoldásokkal, amelyet – a kísérletező kedvű *Georges Méliès* után – ő vitt először tökélyre: egymásra fényképezett jelenetekkel hatásosan adja vissza a történet fantasztikumát, miszticizmusát. A legenda szerint "a halál kocsisa" a szilveszter éjszakáján elhalálozottak közül szemeli ki utódját, jelen esetben egy részeges alakot, akit maga a rendező kelt életre (halálra). Mély benyomást tett *Bergmanra* a felvázolt mű, *A hetedik pecsét* elkészítésében kifejezetten inspirálta, ráadásul... (lásd: alább)

A második film annyiban kapcsolódik az előzőhöz, hogy itt is egy ősi monda, de itt a *lapp* hiedelemvilág különös szépsége elevenedik meg, **ERIC BLOMBERG** rendezésében. *Blomberg* szakmai körökben leginkább operatorként ismert, híradók, dokumentum- és természetfilmek tapadnak a kamerájához, első és egyben legsikeresebb filmje **A FEHÉR RÉNSZARVAS** (1952). Az egyik vadász kívánatos felesége (egyben a rendező hitvese) áldozatot mutat be, hogy ha kedve szottyan, fehér rénszarvas képében babonázhassa az embereket. Csak hogy mindenki őt akarja elfogni, hiszen ritka, mint a fehér holló. Egy idő után viszont már nem képes szabályozni átváltozásait. Nem tudom van-e bármilyen alapja, de óhatatlanul felrémlik a *Csodaszarvas fiú*, vagy éppen a *Szarvassá vált fiak* "rokonságerősítő" hasonlatossága.

III.07... az iránta és munkássága iránti tiszteletből főszerepet oszt *Sjöströmre*, aki 1930 óta nem rendezett (hangos-film megjelenése) s egyben ez utolsó szerepe. **INGMAR BERGMAN** 1957-ben készítette **A NAP VÉGE** c. családráji áthallásoktól sem mentes filmjét, ebben *Isak Borg* professzor bőrébe bújtatta a vele éppen egykorú *Victor Sjöströmöt*. Mellesleg nem könnyen bújt bele, hiszen 78 évesen koporsóba feküdni (még ha csak álomjelenet is) nem éppen színészálom. Ha viszont már kötelnek állt, akkor beleadott apait-anyait, *Bergman* szerint: "... elvette tőlem a forgatókönyvet, úgy bánt velem, mint saját tulajdonával, beledolgozta tapasztalatait: a tulajdon kínjait, embergyűlöletét, életidegenségét, brutalitását, bánatát, félelmét, magányosságát, hüvösségét, melegét, ridegségét, csömörét. Apám alakját magára öltve leigázta és birtokba vette a lelkemet – semmit nem hagyott benne érintetlenül. ... *A nap vége* már nem az én filmem volt, hanem *Victor Sjöströmé!*" Az idős prof kitüntetését kap, útra kel hát, hogy átvegye. Az út során emlékek ostromolják, lelkiismeret gyöttri, s mindezek, hol álomként, hol valóságként megelevenednek. Izgalmas szellemi játékot űz velünk a képi világ, sokszor egy jelenetben látjuk a múltat és a jelent, vágás nélkül. A szokásos "Bergman-színészek" sora is imponáló: *Bibi Andersson*, *Ingrid Thulin*, *Gunnar Björnstrand*, *Max von Sydow*.

K.e.Zs.

II.28. Victor Sjöström: **A HALÁL KOCSISA** (1920, svéd)

Eric Blomberg: **A FEHÉR RÉNSZARVAS** (1952, finn)

III.07. Ingmar Bergman: **A NAP VÉGE** (1957, svéd)

III.14. Alf Sjöberg: **ÉGI VÁNDOR** (1942, svéd)

III.21. Ingmar Bergman: **A HETEDIK PECSÉT** (1956, svéd)

III.28. Finn Karlsson: **EGY TINÉDZSER NAPLÓJA** (1968, dán)

IV.04. szünet

IV.11. szünet

IV.18. Ingmar Bergman: **TÜKÖR ÁLTAL HOMÁLYOSAN** (1960, svéd)

IV.25. Ingmar Bergman: **ÚRVACSORA** (1961/62, svéd)

V.02. Ingmar Bergman: **CSEND** (1962, svéd)

V.09. Ingmar Bergman: **PERSONA** (1965, svéd)

V.16. Ingmar Bergman: **SZÉGYEN** (1967, svéd)

Minden filmre érvényes bérlet ára: **1.100 Ft**, és CSAK FÉNYKÉPPEL ÉRVÉNYES.

Megvásárolható a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Közművelődési Titkárságán (1093 Bp. Fővám tér 8. I.em. 144-es szoba, tel: 21-75-110), vagy a filmvetítések helyszínén (BKÁE főépület, IV-es előadó).

Támogatóink: Hallgatói tagozat, Magyar Filmklubok és Filmbarátok Szövetsége;

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI ÉS ÁLLAMIGAZGATÁSI EGYETEM LAPJA

A szerkesztőbizottság elnöke: Benedek István Gábor ▲ Főszerkesztő: Bátki Mihály
Lapigazgató: Szabó Mária Magdolna ▲ Munkatársak: Géber Júlia, Győri Dávid, Mártonfy Zsuzsa, Zárda Nóra
Szerkesztőség: 1093 Bp., Fővám tér 8. Tel./üzenet/fax: 218-0356, Központi szám: 218-6855 (6062 mell.)
E-mail: kozgazdasz@szerk.bke.hu
Kiadja a BKÁE megbízásából a Héttorony Kiadó. 1025 Bp., Csévi köz 5.
Nyomdai kivitelezés: BETŰ Stúdió, Bp. VII., Vörösmarty u. 3/a. Telefon/Fax: 478-0680

ISSN: 0230-7529